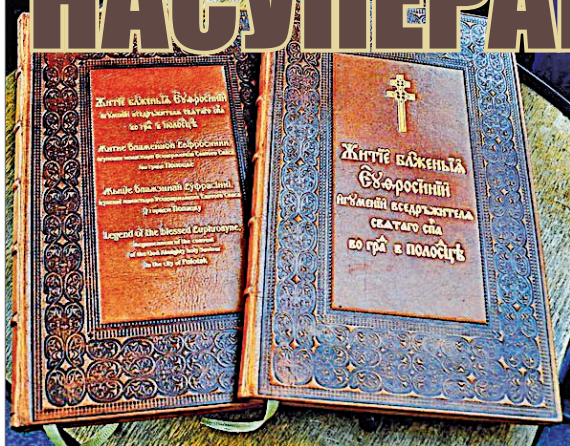

Супрацоўніцтва НАН Беларусі і Беларускай Праваслаўнай Царквы працягваецца. На юбілей старажытнага горада Полацка – яго 1150-годдзе – адбылася прэзентацыя факсімільнага выдання ў дзвюх кнігах выдавецтва Беларускага Экзархата «Жыццё блажэннай Еўфрасінні, ігуменіі манастыра Усездзяржыцеля Святога Спасу ў градзе Полацку» (спіс сярэдзіны XVI стагоддзя). У падрыхтоўцы выдання непасрэдным удзел прынялі навукоўцы Інстытута мовы і літаратуры імя Я.Коласа і Я.Купалы.

НАСУПЕРАК ДУХОЎНАЙ ІНФЛЯЦЫІ

Выданне Жыцця Еўфрасінні Полацкай – яшчэ адзін доказ таго, што вялікія дасягненні ўсходнеславянскай культуры нарадзіліся на аснове хрысціянскага светасузірвання. Даведаўшыся пра высокую задуму беларусаў, Расійская нацыянальная бібліятэка аплацила дарагую рэстаўрацыю старонак Жыцця. Адметна, што прэзентацыя кнігі адбылася напрыканцы мая і ў Маскве, з удзелам навуковага бамонду краіны.

Спонсарам выдання помніка выступіў міжнародны фонд «Сям'я – Яднанне – Айчына». Выканаўчы дырэктар выдавецтва Беларускага Экзархата Уладзімір Грозаў расказаў пра вытокі рэалізацыі праекта. «Калі мы кажам пра сацыяльную педагогіку грамадства, гаворка пра матэрыяльную выгаду не ідзе, – адзначаў У.Грозаў. – Сёння прэзентуецца праект, які паказвае глыбокае, арганічнае ўзаемапрапанікненне высокай навукі і духавенства. Важна, што разлічаны ён на моладзь». У дадатак да гэтага член-карэспандэнт НАН Беларусі Аляксандр Булыка паказаў на важнасць выдання Жыцця на сучасных мовах.

Асобнага слова заслугоўвае праца акадэмічных навукоўцаў над выданнем кнігі. Кажучы пра падрыхтоўку выдання, намеснік дырэктара Інстытута мовы і літаратуры імя Я.Коласа і Я.Купалы НАН Беларусі Сяргей Гаранін адзначаў, што гэта быў вынік шматгадовай працы вучоных Інстытута. «З цягам даследавання, якое распачалося яшчэ ў XIX стагоддзі і было працягнута ў Акадэміі навук, стала ясна, што адзінага, аўтэнтычнага, адпаведнага, дакладнага апавядання пра жыццё і дзейнасць Е.Полацкай няма, – сведчыў вучоны. – Толькі пазнейшыя пераклады, ранейшыя з якіх зроблены праз 400 гадоў». Наконт гэтага навуковы рэдактар выдання, аўтар прадмовы, перакладчык Жыцця Эльвіра Ярмоленка лічыць, што наступным крокам на пачатым шляху было б добра выдаць усе спісы Жыцця Еўфрасінні Полацкай адным вялікім томам.

Такім чынам, кожная эпоха давала да Жыцця свае разуменні ды нарашчэнні на гістарычным матэрыяле. Перад навукай паўстала задача выбраць тэкст, які найбольш поўна і дакладна ўзнаўляе сапраўдныя факты жыцця Е.Полацкай.

Гісторыя вывучэння старажытных рэлігійных тэкстаў у Інстытуце налічвае не адно дзесяцігоддзе. Напрыклад, у 2009 годзе супрацоўнікі аддзела гісторыі беларускай мовы падрыхтавалі да друку Слуцкае Евангелле, якое атрымала шырокі рэзананс. Праца над Жыццём Е.Полацкай актывізавалася ў 50-я гады, ёй займаўся даследчык Аляксандр Коршун. Адна з рэдакцый была апублікавана ў хрэстаматыі гісторыі белару-

скай старажытнай літаратуры, якая на працягу 30 гадоў з'яўлялася адзіным падобным дапаможнікам. Надалей працу працягнуў Аляксей Мельнікаў. Быў выяўлены найбольш старажытны, але няпоўны варыянт тэксту, па якому і ажыццяўляліся публікацыі. Вялікі ўклад у справу ажыццяўлілі гісторыкі мовы – А.Булыка, акадэмік Жураўскі і іншыя супрацоўнікі аддзела гісторыі беларускай мовы, якія разглядалі асобныя пытанні мовы і тэксталогіі Жыцця. Паралельна рабіліся і пераклады старажытнага тэксту, дзе сінтэзаваны ўсе ранейшыя дасягненні акадэмічнай навукі. «Гэта, перадусім, і ўзор прэзентацыі твора нашай даўніны сучаснаму чытачу», – лічыць рэцэнзент выдання, загадчык аддзела гісторыі беларускай мовы Наталля Паляшчук.

Фота
А.Сцефановіча

Калектыў вучоных, занятых падрыхтоўкай каштоўнага выдання ў свет, атрымаў узнагароды і прэміі ад выдавецтва Беларускага Экзархата, а экзэмпляр «Жыцця...» быў урачыста перададзены акадэмічнай бібліятэцы.

Усе гэтыя прыемныя моманты адбываліся 17 мая ў ЦНБ імя Я.Коласа НАН Беларусі. Акрамя прадстаўнікоў выдавецтва Экзархата і навуковай грамадскасці ў прэзентацыі прымаў удзел галоўны вучоны сакратар НАН Беларусі Сяргей Кілін. Прэзентацыю ўпрыгожылі выступы мужчынскага хору «Благавест». Дарэчы, яго ўдзельнікі запрасілі на прэзентацыю госця з Італіі, святара, арганізатара фестываля духоўнай песні, які не толькі паказаў сваю дасведчанасць у беларускай хрысціянскай культуры, выразіў у прывітанні сваю павагу да нашых святыняў, але таксама правёў паралель паміж Е.Полацкай і мясцовай святой Мадонай Ларэта.

І нарэшце, прэзентацыя прайшла паралельна з адкрыццём выставы «Полацк – наша памяць і гонар», падрыхтаванай Аленай Дзенісенка і іншымі супрацоўнікамі аддзела рэдкіх кніг і рукапісаў бібліятэкі (*падрабязней пра экспазіцыю, у якую ўвайшлі 115 дакументаў, гл. «Веды», № 20 ад 14.05.2012 г.*). Выдавецтва Беларускага Экзархата запланавала выданне Полацкага Евангелля.

Алена БЯГАНСКАЯ, «Веды»